

Nāk kūdras purva raža

Tiklīdz uzpūš neliela vēsmiņa, smalkais sniegs sagriežas vērpētēs un aizlokās pāri laukam, šķērso ceļu, sabirt zem automašīnu riteņiem. Ceļš «strādā», ik pēc neilga brīža pretī brauc mašīnas. Daudzas piekrautas ar kūdras smalkni, kravas kastes rūpīgi nosegtas ar brezentu: nāk Skrebeļu purva raža. Un jo tuvāk tam, jo biežāk satiekam šīs mašīnas. Uz kabīņu durtiņām var pamanīt Valsts lauksaimniecības ražošanas tehniskās nodrošināšanas komitejas rajonu apvienību autokolonnu numurus, kolhozu emblēmas. Ziemas mēneši ir pakaišu kūdras sagādes laiks.

Centrālajā novietnē uz laukuma iezīemotas stāv kūdras frēzmāšīnas, savācēji, rušinātāji, visa tehnika, kas strādāja pa vasaru. Kūdra purvā sadzīta garās un augstās stīpās, pie kādas snaikestās divu ekskavatoru strēles. Turp ved arī mūsu ceļš. Savu kārtu te gaida vesela virtene mašīnu. Nenoguris grozās ekskavators, veikli satverot un ieberot kravas kastē pamatīgus klēpjus kūdras, bet šoferiem tomēr kāds laiks jāpagaida.

Pēdējais tobrīd rindā pagādijās mūsu pašu VLRTNK rajona apvienības 1019. AK šoferis Evalds Lubāns. Iepazināties. Puisis pastāstīja, ka norikots kūdras vešanā uz Rudzātu padomju saimniecību. Ceļš līdz fermām nav garais, pēc GAZ—53 spidometra kādi kilometri divdesmit pieci, bet dienā tik rei-

sus četrus piecus varot pagūt. Iekrauj ātri, arī brezentu var piestiprināt dažās minūtēs, daudz laika jāzaudē tikai gaidot rindā.

No tiem, kuri iekrauj kūdru, vis-svabādākais tobrīd bija buldozera DT—75 vadītājs Antons Skuķis. Viņa uzdevums sastumst kūdru, kas izklienējas, ekskavatoram strādājot. Pabeidzis darbu, nobrauc maliņā.

Viņš labprāt pastāstīja par sevi un biedriem. Purvā strādājot divdesmit septiņus gadus, arī abi ekskavatoristi, kuri todien kausu pēc kausa grāba no stīpām un bēra māšīnas, Visvaldis Ziemelis un Vladislavs Ivanovskis ir pieredzējuši vīri.

— Te, purvā esam nesen, — stāstīja A. Skuķis, — visu laiku darbojās tikai estakāde — tad gan bija rindas. Nu darbu sākam pulksten septiņos rītā un strādājam līdz pieciem vakarā.

Lai varētu iebraukt purvā, vīri vairākas dienas «būvējuši ceļus» — ar buldozeriem tīrijuši sniegu, lai kūdra varētu pietiekāmi sasalt. Bet lai nemēģinot nogriezties malā... Redzējāt tur to iestīgušo līdz asīm mašīnu?

To bijām redzējuši. Kāds šoferis mēģināja yīlkt un pats iestīga. Purvs tāds līdzens un milīgs šķiet tikai no malas skatoties, bet zem sniega segas slēpjas irdena masa. — Cik jūs dienā izdodat kūdras?

— Puiši katrs pagūst apkalpot ap simt mašīnām. Ne minūti nav mierā. Sorīt bija salūzušas divas ekskavatora, ar kuru strādā Visvaldis, kausa lāpstiņas. Pagāja divdesmit minūtes, kamēr atvedām jaunas un nomainījām. Tā bija arī visa viņa atpūta.

Kad zem strēles nostājās kārtējais GAZ—53, nolēmām uzņemt laiku: divās minūtēs kaste bija pilna ar kaudzi, šoferis ieslēdza ātrumu un aizbrauca pie paaugstinājuma, kur uzliet brezentu.

— Kad pa mūsu ceļiem varēs braukt jau pilnīgi droši, atklāsim vēl vienu iekraušanas laukumu, tāpat ar diviem ekskavatoriem. Tagad tie apkalpo vagonus, jo darbojas arī estakāde. Tad nekādu rindu jūs te neredzēsiet, — pastāstīja A. Skuķis.

Nevalīgas bija arī estakādes meistare Svetlana Zaščerinska, svērājas Marija Londe, Marija Slujeva, Tatjana Maiborodina un Monika Smilgzdruva, rosīdamās pie svariem, kārtodamas dokumentus un uzmanīdamās, kā aiz loga vienā pēc otras parādās un pazūd piekrautās automašīnas, nāk un iet šoferi.

— Mums pats karstākais darba laiks, — viņas smēja, — lai arī ārā gaudo vējš un auksti. Nav laika pat lāgā pūsdienot. Pa dienu pāri autosvariem izvadām pa tūkstotim tonnu kūdras. Nešen mūsu kūdru veda arī uz Madonas rajonu un Lietuvu, Zarasiem. Pašlaik dokumentus noformējam pašu, Rēzeknes, Krāslavas, Daugavpils un Jēkabpils rajona šoferiem. Dau-

dzi no viņiem dienā iegriežas vairākas reizes.

Putenis, iesācies naktī, ne gribēja rīmties visu dienu, bet sniega nav daudz un ceļus aizpuitināt nejaudāja, vienīgi pavēn maz pamazām krājas kupenas. Kamēr vēl var izbraukt, šoferi steigdzas. Lai arī ziema šķiet gara, paies gluži nemanot, jāpacenšas izvest visu kūdru. Un mašīnu straume neizsīkst.

Pirms ierasties purvā, kur nu ievāc vasaras ražu, fabrikas kantorī painteresējamijs, kā tad strādājuši saimnieki. Laiks bija lietais, tāpēc frēzēto smalkni grūti bija izžāvēt — tas dabas rokās, bet vīri darijuši, kas bija viņu spēkos — sagatavoši 181,3 tūkstoši tonnu pakaišu kūdras un lielākā daļa šepat Skrebeļos (nelieli krājumi ir arī Kūkās). Gada laikā fabrika realizē ap 193 tūkstošiem tonnu kūdras. Lielum lielā daļa iznāk ziemā. Šim laikam vedējiem darba pietiks. Līdz pavasarim jārealizē 67 tūkstoši tonnu, tā ka kūdrinieki priecājas, kad nav miera ne ekskavatoristiem, ne tiem, kas uz iekraušanas estakādi transportē ar vagonetēm, ne svērājiem — ātrāk izpildīs uzdevumu.

Lai ved. Zināms, kādi ceļi līdz fermām — pavasarī un rudenī neizbrauks, tad arī cita darba šoferiem pietiks. Bet tagad viņi ir brīvāki, sals uztaisījis tiltus pāri grambām, peļķēm un nelīdzenumiem. Pakaiši vajadzīgi, vajadzīga arī organika. Lai ved!

A. Rancāns